

R O M Â N I A
TRIBUNALUL ...
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. ...

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 02 noiembrie 2022

Completul constituit din:

Președinte: ...

Judecător:

Grefier: ...

Pe rol se află judecarea apelului declarat de apelantul - reclamant ... împotriva încheierii civile nr. ... din ... pronunțată de Judecătoria ... în dosarul nr. ..., în contradictoriu cu intimata - pârâtă

La apelul nominal făcut în ședință publică au răspuns avocat ..., pentru apelantul - reclamant ... și avocat ..., pentru intimata -pârâtă ..., lipsă fiind apelantul -reclamant

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care învederează instanței că la termenul anterior cauza a fost amânată pentru ca părțile să-și exprime un punct de vedere sub aspectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept privind interpretarea dispozițiilor art. 906 alin 5 Cod procedură civilă raportat la dispozițiile art. 906 alin 4 Cod procedură civilă, respectiv dacă dispozițiile art. 906 alin.5 Cod procedură civilă se opun stabilirii sumei definitive cu titlu de penalitate în condițiile art. 906 alin. 4 Cod procedură civilă, în situația în care, la momentul promovării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin.4 Cod procedură civilă (stabilirea sumei definitive pentru neîndeplinirea obligației de a face intuitu personae stabilită printr-un titlul executoriu), obligația nu era îndeplinită și nici în intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate, însă ulterior în timpul litigiului a fost îndeplinită această obligație de către creditor .

La data de 01.11.2022, intimata - pârâtă ..., prin apărător ales, avocat ..., a depus la dosar, prin serviciul registratură, note scrise prin care și-a exprimat punctul de vedere cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept pusă în discuție la termenul anterior.

Tribunalul pune în discuție sesizarea, din oficiu, a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept privind interpretarea dispozițiilor art. 906 alin 4 și 906 alin5 Cod procedură civilă , respectiv să se stabilească dacă dispozițiile art. 906 alin 4 Cod procedură civilă, pot fii interpretate în sensul că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația era îndeplinită(((în condițiile în care obligație a fost îndeplinită în timpul litigiului ,cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate); respectiv dacă dispozițiile art. 906 alin.5 Cod procedură civilă se opun stabilirii sumei definitive cu titlu de penalitate în condițiile art. 906 alin. 4 Cod procedură civilă, în situația în care, la momentul promovării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin.4 Cod procedură civilă (stabilirea sumei definitive pentru neîndeplinirea obligației de a face intuitu personae stabilită printr-un titlul executoriu), obligația nu era îndeplinită și nici în intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate, însă ulterior în timpul litigiului a fost îndeplinită această obligație de către creditor

În discuție se pune problema dacă verificarea motivelor temeinice care au condus la neexecutarea obligației de a face intuitu personae ar putea fii realizată direct în cadrul litigiului purtat asupra sumei finale acordată cu titlul de penalitate în condițiile în care obligație a fost

îndeplinită în timpul litigiului ,cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate sau aceste motive temeinice pot fi invocate și respectiv analizate doar pe cale unei contestații la executare potrivit art. 906 alin.5 Cod procedură civilă.

Avocat pentru apelantul - reclamant ..., apreciază că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația era îndeplinită având în vedere formularea art. 906 alin 4 teza2 Cod procedură .arată domnul avocat că din interpretarea dispozițiilor legale menționate rezultă că de la fixarea sumei definitive sunt excluse doar termenele mai mici de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită. nu și termenele ulterioare de câte 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită .

Totodată s-a invocat că în prezenta cauză instanța este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere ,ori eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor stabilite prin titlul executoriu pot fi invocate doar pe cale contestației la executare în condițiile art. 906 alin 5 Cod procedură civilă ,depunând la dosarul cauzei și punctul de vedere cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept pusă în discuție la termenul anterior.

Avocat ... pentru intimata - pârâtă ... apreciază că în procedura prevăzută de art.906 alin 4 Cod procedură civilă instanța nu este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere și poate analiza eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor în situația în care în timpul litigiului a fost îndeplinită obligația din titlul executoriu .

TRIBUNALUL

Analizând lucrările dosarului:

1. *Constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție* , în conformitate cu dispozițiile art. 519 Cod procedură civilă motivat de faptul că:

1. Litigiul este în curs de judecată, tribunalul investit cu soluționarea cauzei urmează să soluționeze pricina în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri definitive, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, iar cauza se află în competența legală a unui complet de judecată al tribunalului, investit cu soluționarea litigiului.

2.Cât privește admisibilitatea din perspectiva condiției privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, tribunalul reține că, în jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procesual dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea și aplicarea normei au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei.

Tribunalul constată că modul în care ar urma să fie interpretat și aplicat textul cu privire la care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile influențează soluția pe fond a cererii deduse judecătii .

3. această problemă de drept de dezlegarea căreia depinde soluționarea pe fond a litigiului este nouă deoarece, prin consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre

4. problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi.

II Expunerea succintă a litigiului

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei ... sub nr. ..., petentul ..., în contradictoriu cu intimata a solicitat instanței ca, prin sentința ce va pronunța, să se dispună stabilirea sumei definitive ce i se cuvine cu titlu de penalități pentru neîndeplinirea obligației ce rezultă din titlul executoriu reprezentat de sentința civilă nr. ... pronunțată de Judecătoria ... în dosarul nr. ...

rămasă definitivă prin decizia nr. ... pronunțată de Tribunalul ..., pentru perioada 21.06.2021-21.09.2021 și obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de prezenta cerere.

Prin încheierea nr. ... pronunțată de Judecătoria ... în dosarul nr.a fost respinsă cererea formulată de petentul ..., în contradictoriu cu intimata ... ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această sentință s-a reținut că în prezentul dosar, instanța este investită să se pronunțe în sensul stabilirii sumei definitive cu titlu de penalități pentru perioadele 21.06.2021- 21.09.2021.

Din coroborarea înscrisurilor atașate la dosarul cauzei cu dispozițiile art. 906 alin. 4 C. pr. civ., instanța a reținut că intimata a făcut dovada că și-a îndeplinit efectiv obligația de a face instituită în sarcina sa prin titlul executoriu reprezentat de sentința civilă nr. ... pronunțată de Judecătoria ... în dosarul nr. ..., rămasă definitivă prin decizia nr. ... pronunțată de Tribunalul ..., până la data introducerii prezentei acțiuni 07.02.2022 , motiv pentru care a respins cererile conexe ca neîntemeiate.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel petentul ... prin care a criticat legalitatea încheierii atacate ,arătând că obligația stabilită în sarcina intimatei prin titlul executoriu a fost îndeplinită ulterior perioadelor de trei luni ,pentru care s-a solicitat stabilirea sumei definitive potrivit art.906 alin 4 Cod procedură civilă ,respectiv pentru perioada 21.06.2021- 21.09.2021

Totodată s-a invocat că în prezenta cauză instanța este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere ,ori eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor stabilite prin titlul executoriu pot fii invocate doar pe cale contestației la executare în condițiile art. 906 alin 5 Cod procedură civilă

III Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept

Apelantul-petent ... apreciază că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația era îndeplinită având în vedere formularea art. 906 alin 4 teza2 Cod procedură civilă potrivit căruia, *creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă* ..

Din interpretarea dispozițiilor legale menționate rezultă că de la fixarea sumei definitive sunt excluse doar termenele mai mici de 3luni în care obligația nu a fost îndeplinită. nu și termenele ulterioare de câte 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită .

Totodată s-a invocat că în prezenta cauză instanța este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere ,ori eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor stabilite prin titlul executoriu pot fii invocate doar pe cale contestației la executare în condițiile art. 906 alin 5 Cod procedură civilă

Intimata ... apreciază că în procedura prevăzută de art.906 alin 4 Cod procedură civilă instanța nu este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere și poate analiza eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor în situația în care în timpul litigiului a fost îndeplinită obligația din titlul executoriu .

IV. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

1. Prin Decizia nr. ... din ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ..., Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități.

În paragrafele 63-65, 67 și 68 din decizia anterior evocată s-au reținut următoarele: „În sensul reglementării menționate, penalitatea este o sancțiune de drept procesual civil, un mijloc indirect de constrângere a debitorului la îndeplinirea obligațiilor prevăzute în titlul executoriu. Ea constă în obligarea debitorului la plata unei sume fixe sau procentuale [după distincțiile cuprinse în art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă] în favoarea creditorului, pe zi

de întârziere, până la executarea obligației de a face sau de a nu face ce implică un fapt personal, menționate în titlul executoriu. Numai creditorul poate solicita instanței de executare aplicarea penalităților și numai dacă, în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării, debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană. (...) Întrucât penalitatea are un caracter provizoriu, nu este lichidă și nici exigibilă, încheierea prin care instanța a obligat debitorul la plata de penalități nu este susceptibilă de executare. De aceea, legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere prin care să solicite fixarea sumei finale pe care debitorul trebuie să o plătească cu titlu de penalități. (...) Dacă legiuitorul ar fi dorit să lase deschisă creditorului posibilitatea de a formula, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, cereri succesive de stabilire a sumei finale datorate de debitor cu titlu de penalități, nu ar mai fi menționat în mod expres caracterul definitiv al sumei stabilite de instanță cu acest titlu, după scurgerea unui termen de trei luni de la data comunicării încheierii prin care a dispus aplicarea respectivelor penalități. În al doilea rând, art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă permite creditorului formularea unei cereri de fixare a sumei fixe datorate de debitor cu titlu de penalități, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității (...). Or, în ipoteza în care creditorul s-ar putea adresa instanței de executare cu cereri succesive având ca obiect stabilirea sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități, condiția formulării fiecărei cereri în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității nu ar mai putea fi, în mod evident, respectată.”

Prin Decizia nr. ... din ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ..., Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și a stabilit, printre altele, că, în interpretarea prevederilor art. 24 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare: „penalitățile stabilite în procent pe zi de întârziere se calculează de la momentul indicat în încheierea pronunțată în cadrul procedurii reglementate de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, până la executarea obligației, dar nu mai târziu de momentul expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația, în caz de neexecutare.” În paragrafele 75, 91 și 93 din această decizie s-au reținut următoarele: „(...) art. 906 alin. (4) are un conținut similar art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, existând rațiuni pentru care, cel puțin sub aspectele care se suprapun, cele două articole să fie interpretate în mod similar, afară de situația în care există argumente contrare deduse din specificitatea raporturilor de contencios administrativ. Ca principiu trebuie menționat că aplicarea penalităților se realizează în procedura reglementată de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, instanța investită în temeiul acestui articol având obligația să stabilească perioada pentru care se calculează penalitățile. În schimb, în ceea ce privește data până la care se stabilesc penalitățile, art. 906 alin. (3) din Codul de procedură civilă, la care face trimitere art. 24 din Legea nr. 554/2004, prevede că penalitățile se stabilesc «până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu».”

Prin Decizia nr. ... din ... publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ..., Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul ... - Secția I Civilă în Dosarul nr. ... în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 68 din Legea nr. 310/2018, respectiv dacă dispoziția modificată se aplică doar executărilor silite începute după intrarea în vigoare a Legii nr. 310/2018 sau se aplică și cererilor de stabilire a despăgubirilor introduse după intrarea în vigoare a Legii nr. 310/2018, indiferent de data la care a fost formulată cererea de executare silită.

2. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat, în repetate rânduri, asupra constituționalității dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Astfel, textul de lege a fost criticat din perspectiva lipsei unei căi de atac împotriva încheierilor pronunțate în acest caz de instanța de executare, ceea ce ar îngreuna accesul

liber la justiție. În acest sens au fost pronunțate, spre exemplu, ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din; nr. ... din ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ...; nr. ... din 1..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ...; nr. ... din ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ...; nr. ... din ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din; nr. ... din ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din etc.

Prin Decizia nr. ... din ... publicată în Monitorul Oficial nr. ... din ... Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de ... în Dosarul nr. al Judecătorei ... - Secția civilă și a constatat că prevederile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

În paragraful 20 al deciziei anterior menționate s-a precizat că astfel cum a reținut Curtea în jurisprudența sa „finalitatea reglementării privind aplicarea de penalități constă în determinarea debitorului rău platnic de a executa obligația la care este ținut în temeiul unui titlu executoriu, pe care numai el o poate executa, prin aplicarea unei amenzi civile stabilite pe zi de întârziere până la data executării. Prin exercitarea acestei constrângeri cu caracter pecuniar se urmărește contracararea manoperelor abuzive, tinzând la tergiversarea îndeplinirii obligațiilor asumate de debitor, în vederea asigurării celerității, ca exigență imperativă a executării silite.” Curtea a reținut, de asemenea, că, potrivit art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. Prin urmare, debitorul are la îndemână calea contestației la executare pentru înlăturarea sau reducerea penalității stabilite de instanță, caz în care instanța va pronunța o hotărâre care poate fi atacată cu apel, potrivit art. 718 din Codul de procedură civilă.

În paragraful 25 Curtea a reținut, Prin urmare, din examinarea reglementării cuprinse în art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă rezultă faptul că posibilitatea înlăturării ori reducerii penalității, pe calea contestației la executare, pentru debitorul care execută integral obligația prevăzută în titlul executoriu și care dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, este un beneficiu acordat de legiuitor debitorului de bunăcredință. Acest beneficiu nu constituie, însă, un drept fundamental al debitorului, ci reprezintă un mijloc de constrângere la îndemâna creditorului în faza executării silite, dreptul protejat de lege fiind titlul executoriu al creditorului, care se bucură de autoritate de lucru judecat”. În paragraful 26 Curtea subliniază, totodată, „că o executare silită satisface cerința de a fi în acord cu standardele Convenției europene a drepturilor omului și cu prevederile dreptului intern numai în măsura în care este conformă cu titlul executoriu, efectivă, integrală și realizată cu celeritate. Integralitatea desemnează caracteristica executării silite de a fi condus la realizarea completă a întregii creanțe a creditorului și de a-l fi repus pe acesta în situația în care s-ar fi aflat dacă debitorul și-ar fi executat, în mod benevol, la scadență și integral, obligația, fără să mai fi fost nevoie, astfel, de inițierea procedurii executării silite de către creditor”

V. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept.

În drept -dispozițiile art. 906 Cod procedură civilă prevăd că :

(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă data cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă.

(5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

(6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1) – (4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun.”

Situația premisă în litigiul pendinte este aceea că debitorul a executat obligația după împlinirea termenului de 3 luni pentru care se solicită fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere, în timpul litigiului, iar instanța ridică problema dacă este posibilă fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere și în acest caz având în vedere că la data pronunțării obligația era îndeplinită.

Totodată se pune problema dacă verificarea motivelor temeinice care au condus la neexecutarea obligației de a face intuitu personae ar putea fi realizată direct în cadrul litigiului purtat asupra sumei finale acordată cu titlul de penalitate în condițiile în care obligația a fost îndeplinită în timpul litigiului, cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate sau aceste motive temeinice pot fi invocate și respectiv analizate doar pe calea unei contestații la executare potrivit art. 906 alin.5 Cod procedură civilă.

1. Tribunalul opiniază că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația era îndeplinită având în vedere dispozițiile art.906 alin 4 teza 2 în conformitate cu care **„creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă”**.

În susținerea acestei concluzii, tribunalul are în vedere următoarele argumente :

Din interpretarea dispozițiilor legale menționate rezultă că de la fixarea sumei definitive sunt excluse doar termenele mai mici de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită, nu și termenele ulterioare de câte 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită.

Totodată într-o astfel de procedură instanța este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere, ori eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor stabilite prin titlul executoriu pot fi invocate doar pe calea contestației la executare în condițiile art. 906 alin 5 Cod procedură civilă

Astfel cum a reținut în mod constant Înalta Curte de Casație și Justiție în jurisprudența sa executarea hotărârilor judecătorești reprezintă un aspect important al eficienței controlului judiciar. În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, în Hotărârea din ... pronunțată în Cauza ..., că „executarea unei sentințe sau a unei decizii, indiferent de instanța care o pronunță, trebuie considerată ca făcând parte integrantă din proces, în sensul art. 6 alin. 1 din Convenție. Dreptul de acces la justiție ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre definitivă și obligatorie să rămână fără efect în detrimentul unei părți”.

În același sens s-a pronunțat Curtea de la Strasbourg și în cauzele ... împotriva ... (Hotărârea din ...), ... împotriva ... (Hotărârea din ...) și ... împotriva ... (Hotărârea din ...).

Prin art.906 Cod procedură civilă s-a prevăzut posibilitatea obligării debitorului la penalități de întârziere, ce vor fi încasate de către creditor, acestea reprezentând un mijloc indirect de constrângere a debitorului de a-și îndeplini obligațiile prevăzute în titlul executoriu.

În sensul reglementării menționate, penalitatea este o sancțiune de drept procesual civil, un mijloc indirect de constrângere a debitorului la îndeplinirea obligațiilor prevăzute în titlul executoriu. Ea constă în obligarea debitorului la plata unei sume fixe sau procentuale (după distincțiile cuprinse în art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă) în favoarea creditorului, pe zi de întârziere, până la executarea obligației de a face sau de a nu face ce implică un fapt personal, menționate în titlul executoriu. Întrucât penalitatea are un caracter provizoriu, nu este lichidă și nici exigibilă, încheierea prin care instanța a obligat debitorul la plata de penalități nu este susceptibilă de executare. De aceea, legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere prin care să solicite fixarea sumei finale pe care debitorul trebuie să o plătească cu titlu de penalități.

Or, în condițiile în care legiuitorul a permis să lase deschisă creditorului posibilitatea de a formula, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 68 din Legea nr. 310/2018, cereri succesive de stabilire a sumei finale datorate de debitor cu titlu de penalități ***după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu***, Tribunalul apreciază că într-o astfel de procedură instanța este chemată doar să cuantifice penalitățile acordate pe fiecare zi de întârziere pentru perioada pentru care se solicită stabilirea sumei definitive, urmând să verifice dacă în intervalul de timp respectiv a fost îndeplinită obligația stabilită în sarcina debitorului, iar eventualele motive care ar justifica executare cu întârziere a obligațiilor stabilite prin titlul executoriu pot fi invocate doar pe cale contestației la executare în condițiile art. 906 alin 5 Cod procedură civilă,

Tocmai acest aspect l-a avut în vedere legiuitorul în noua reglementare când a stabilit că în teza a doua articolului 906 alin 4 Cod procedură civilă, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 68 din Legea nr. 310/2018 „creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlu executoriu, până la stingerea ei completă”.

Prin urmare o nouă cerere ar putea fi formulată de creditor dacă debitorul său persistă în neexecutarea unei obligații de a face sau a nu face intuitu personae .

Aceași concluzie se fundamentează și pe un argument de interpretare logică. Instituirea a două proceduri, de stabilirea a cuantumului penalității, în condițiile art. 906 alin. (2) și alin. (3) C. proc. civ., și de fixare a sumei definitive, conform art. 906 alin. (4) C. proc. civ., a avut ca menire să confere debitorului un răgaz suficient (de minim de 3 luni de la data comunicării primei încheieri, de stabilire a valorii penalității) pentru ca, sub amenințarea iminentă a unor penalități, acesta să își execute în natură obligația intuitu personae asumată. Eficiența acestui mecanism cominator este circumscrisă informării debitorului asupra cuantumului exact al penalității datorate pentru fiecare zi de întârziere stabilită de către instanță prin încheierea pronunțată în condițiile art. 906 alin. (3) raportat la alin. (2) C. proc. civ.

Pe de altă parte cât timp penalitățile nu au un caracter reparator, nu au drept scop acoperirea prejudiciului suferit de creditor, ci constituie un mijloc juridic de constrângere indirect pentru asigurarea executării în natură a obligațiilor, ele se pot acorda independent de despăgubirile la care creditorul este îndreptățit în temeiul art. 892 din Codul de procedură civilă, cele două categorii de sume având o natură și o finalitate juridică diferite. Din acest motiv, dispozițiile de drept material și procesual permit concurența daunelor-interese moratorii sau compensatorii cu sumele de bani acordate cu titlu de penalități (art. 1.516 din Codul civil, art. 892 din Codul de procedură civilă și art. 906 din Codul de procedură civilă).“

Prin urmare, apreciem ca invocarea motivelor justificate și care au condus la neexecutarea obligației personale de a face nu ar putea fi realizată, pentru prima dată si direct in cadrul litigiului purtând asupra sumei finale acordată cu titlu de despăgubire, decât în măsura în care acestea ar fi intervenit în intervalul de timp scurs de la momentul rămânerii

definitive a încheierii privind penalitățile pentru fiecare zi de întârziere și momentul promovării acțiunii privind stabilirea sumei finale cu titlu de despăgubire, respectiv în intervalul de timp pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlul de penalitate .

Se are în vedere totodată că în actuala reglementare legiuitorul a permis înlăturarea sau reducerea penalităților, pe calea contestației la executare, în condițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, prevăzând și posibilitatea solicitării succesive a sumei definitive datorate cu acest titlu.

Este de subliniat, totodată, că încheierea pronunțată în condițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă se bucură de autoritate de lucru judecat provizorie doar în ceea ce îl privește pe debitor, deoarece în cazul acestuia legiuitorul a prevăzut în mod expres la alin. (5) că, dacă execută obligația prevăzută în titlul executoriu, poate solicita reducerea sau înlăturarea sumei stabilite cu titlu de penalități pe calea contestației la executare, dovedind existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării

2. Pornind însă de la natura juridică a penalităților, scopul reglementării lor, precum și asigurarea realizării efective a dreptului creditorului înscris în titlul executoriu, în corelare cu art. 1.516 din Codul civil, art. 1.527 din Codul civil și art. 906 alin. (7) din Codul de procedură civilă, s-ar putea însă pune problema dacă instanța de judecată mai poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită în situația în care, la momentul promovării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin. 4 Cod procedură civilă (stabilirea sumei definitive pentru neîndeplinirea obligației de a face intuitu personae stabilită printr-un titlul executoriu), obligația nu era îndeplinită și nici în intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate, însă ulterior în timpul litigiului a fost îndeplinită această obligație de către creditor .

Fiind un mijloc de constrângere a debitorului pentru aducerea la îndeplinire a unei obligații, se poate concluzia că odată atinsă finalitatea aplicării de penalități, respectiv odată îndeplinită obligația, nu se justifică aplicarea în continuare de penalități, întrucât a recurge la aplicarea mijlocului de constrângere după îndeplinirea obligației contravine însuși scopului pentru care este reglementat acest remediu procesual.

Rațiunile pentru care legiuitorul a permis o sporire a patrimoniului creditorului cu valoarea penalităților, rațiuni care sunt legate de efortul de a impune executarea în natură a obligației principale, încetează din momentul în care fie obligația s-a executat, fie o astfel de executare în natură nu mai este previzibilă, acceptându-se transformarea obligației de a face, în mod definitiv, într-o obligație de a da o sumă de bani.

Prin urmare a accepta că, deși îndeplinită obligația din titlul executoriu, creditorul poate obține aplicarea de penalități, fie în etapa inițială - ca sumă pe zi de întârziere, fie în etapa finală - ca sumă definitivă, presupune transformarea naturii juridice a penalităților din mijloc de constrângere pentru o obligație neexecutată în daune interese pentru o obligație executată cu întârziere, ceea ce nu poate fi primit.

În consecință, având în vedere că mai înainte de fixarea sumei definitive cu titlu de penalități, obligația din titlul executoriu a fost îndeplinită nu se mai poate recurge la mijlocul de constrângere al penalităților, obligația fiind executată(întârzierea în executarea obligației deschizând creditorului alte căi procesuale, în măsura în care această întârziere este cauzatoare de prejudicii)

Sub acest aspect pot fi avute în vedere cele reținute prin ..., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. ... din ... de către Înalta Curte de Casație și Justiție .â

În paragrafele 71-76 n decizia anterior evocată s-au reținut următoarele: „ Penalitățile sunt un mijloc juridic lăsat la îndemâna creditorului, reglementat de legiuitor cu scopul de a obține constrângerea debitorului la executarea în natură a obligației cu caracter personal, fără a reprezenta valoarea prejudiciului suferit de creditor. Obținerea unor încheieri definitive, periodice, care să stabilească suma finală datorată de debitor cu titlu de penalități s-ar îndepărta de la scopul reglementării penalităților și ar diminua efectul de mijloc de constrângere pe care acesta îl au: ele și-au atins scopul pentru care au fost reglementate prin stabilirea lor de către instanța de executare [art. 906 alin. (1) din Codul de procedură civilă], iar apoi prin

transformarea lor într-o sumă definitivă [art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă] și s-ar putea dovedi inefficiente sub aspectul constrângerii debitorului la executarea obligației. în condițiile în care creditorul ar recurge periodic la formularea de cereri de stabilire a unor sume finale datorate de debitor cu titlu de penalitate, pe care să le execute silit în mod direct. În plus, debitorul ar putea opta pentru neexecutare, expunându-se, cel mult, riscului de a plăti, periodic, o sumă de bani cu titlu de penalități.(....) În consecință, cât timp penalitățile nu au un caracter reparator, nu au drept scop acoperirea prejudiciului suferit de creditor, ci constituie un mijloc juridic de constrângere indirect pentru asigurarea executării în natură a obligațiilor, ele se pot acorda independent de despăgubirile la care creditorul este îndreptățit în temeiul art. 892 din Codul de procedură civilă, cele două categorii de sume având o natură și o finalitate juridică diferite. Din acest motiv, dispozițiile de drept material și procesual permit concurența daunelor-interese moratorii sau compensatorii cu sumele de bani acordate cu titlu de penalități (art. 1.516 din Codul civil, art. 892 din Codul de procedură civilă și art. 906 din Codul de procedură civilă). Interpretarea propusă nu prejudiciază interesele creditorului și asigură respectarea dreptului acestuia de a obține „îndeplinirea integrală, exactă și la timp” (conform art. 1.516 din Codul civil) a obligației înscrise în titlul executoriu, ca principiu ce trebuie să guverneze faza de executare a procesului civil. Argumentele expuse, legate de natura diferită a penalităților – mijloc juridic menit să asigure executarea în natură, fără a avea caracter reparator, și cea a despăgubirilor – echivalent al prejudiciului suferit de creditor ca efect al neexecutării obligației de către debitor, precum și dispozițiile art. 906 alin. (7) din Codul de procedură civilă demonstrează lipsa prejudiciului creditorului în cazul în care se admite posibilitatea formulării unei singure cereri întemeiate pe art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă prin care creditorul poate solicita stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate. Ulterior pronunțării încheierii prin care se stabilește suma definitivă datorată de debitor cu titlu de penalitate, creditorul se poate adresa instanței cu o cerere prin care să solicite acordarea despăgubirilor pentru acoperirea prejudiciului rezultat din neexecutare, în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă și ale dreptului material.”

La nivelul instanțe a fost identificată practică judiciară neunitară .

Astfel prin decizia civilă nr ... pronunțată de Tribunalul ... în dosarul nr. s-a apreciat că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația s-a îndeplinit, iar verificarea motivelor temeinice care au condus la neexecutarea obligației de a face se poate realiza potrivit dispozițiilor art. 906 alin.5 Cod procedură civilă .

Prin decizia nr. ... a Tribunalului ... s-a apreciat că în situația în care mai înainte de fixarea sumei definitive cu titlu de penalități, obligația din titlul executoriu a fost îndeplinită nu se mai poate recurge la mijlocul de constrângere al penalităților.

În consecință, tribunalul va dispune, în temeiul art. 520 alin. 1 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile care să dezlege următoare problemă de drept, modul de interpretarea a dispozițiilor 906 alin 4 și art. 906 alin.5 Cod procedură civilă :

- respectiv să se stabilească dacă dispozițiile art. 906 alin 4 Cod procedură civilă, pot fi interpretate în sensul că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația s-a îndeplinit :

-respectiv dacă verificarea motivelor temeinice care au condus la neexecutarea obligației de a face intuitu personae ar putea fi realizată direct în cadrul litigiului purtat asupra sumei finale acordată cu titlul de penalitate în condițiile în care obligație a fost îndeplinită în timpul litigiului ,cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate sau aceste motive temeinice pot fi invocate și respectiv analizate doar pe cale unei contestații la executare potrivit art. 906 alin.5 Cod procedură civilă și în aceste condiții, dispozițiile art. 906 alin.5 Cod procedură civilă se opun stabilirii sumei definitive cu titlu de penalitate în condițiile art. 906 alin. 4 Cod procedură civilă, în situația în care, la momentul promovării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin.4 Cod procedură

civilă (stabilirea sumei definitive pentru neîndeplinirea obligației de a face intuitu personae stabilită printr-un titlu executoriu), obligația nu era îndeplinită și nici în intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate, însă ulterior în timpul litigiului a fost îndeplinită această obligație de către creditor.

În baza art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă, se va dispune suspendarea judecării apelului până la dezlegarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a problemei de drept.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

În temeiul art. 520 alin. 1 din Codul de procedură civilă, constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept modul de interpretarea a dispozițiilor 906 alin 4 și art. 906 alin.5 Cod procedură civilă . respectiv să se stabilească dacă dispozițiile art. 906 alin 4 Cod procedură civilă, pot fi interpretate în sensul că instanța poate fixa suma definitivă pentru fiecare termen de 3 luni în care obligația nu a fost îndeplinită chiar dacă la momentul analizei respective (pronunțarea hotărârii) obligația s-a îndeplinit(în condițiile în care obligație a fost îndeplinită în timpul litigiului ,cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate);

- dacă verificarea motivelor temeinice care au condus la neexecutarea obligației de a face intuitu personae ar putea fi realizată direct în cadrul litigiului purtat asupra sumei finale acordată cu titlu de penalitate în condițiile în care obligație a fost îndeplinită în timpul litigiului ,cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate sau aceste motive temeinice pot fi invocate și respectiv analizate doar pe cale unei contestații la executare potrivit art. 906 alin.5 Cod procedură civilă ori, dispozițiile art. 906 alin.5 Cod procedură civilă se opun stabilirii sumei definitive cu titlu de penalitate în condițiile art. 906 alin. 4 Cod procedură civilă, în situația în care, la momentul promovării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin.4 Cod procedură civilă (stabilirea sumei definitive pentru neîndeplinirea obligației de a face intuitu personae stabilită printr-un titlu executoriu), obligația nu era îndeplinită și nici în intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate, însă ulterior în timpul litigiului a fost îndeplinită această obligație de către creditor.

Dispune înaintarea sesizării către Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării asupra acestei probleme de drept.

În baza art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, suspendă judecata apelului până la dezlegarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a problemei de drept.

Definitivă.

Pronunțată azi, 02.11.2022, în ședință publică, la Tribunalul ...

Președinte,

Judecător,

Grefier,